

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. - Broj 20.

Ljubljana,
14. maja
1931.Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon br. 2543 • Račun kod poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

JANEZ POHARC (Zg. Šiška):

Sokolski radnici

Brat Hrvoje Macanović svojim člankom »Sokolska pjalijetka« u broju 17. »Sokolskog Glasnika« pokrenuo je novo važno i krupno pitanje o sokolskim radnicima. Pošto je stvar ne samo važna nego i nužna, a treba da se pojmovi raščiste, ja ću pokušati otvoriti diskusiju o tom te izneti neka opažanja i primetbe, a i konkretne, naravski, subjektivne predloge.

U uvodu svojeg članka bavi se brat Macanović novim položajem te iznosi novu zadaću i odgovornost Sokolstva posle Zakona o osnivanju Sokola kraljevine Jugoslavije. Ja se ne mogu s njime potpuno složiti u tome, da je Sokolstvo prešlo granice dobrovoljnog rada, iako danas država stavlja na Sokolstvo veće zahteve u pogledu telesnog, nacionalnog i moralnog vaspitanja naroda, osobito omladine, dajući istome svoju veliku moralnu i materijalnu pomoć, jer pri svemu Sokolstvo ostaje još uvek organizacija privatne inicijative, iako — rečimo — privilegovana. Iz toga pak i sledi kao logična posledica, da je sav naš rad još uvek dobrovoljan i da samo treba uslove, pod kojima smo i do sada radili, upotpuniti, smetnje i greške ukloniti, a i sam rad usavršiti.

Baš u tome se onda nameće pitanje, da li da zadržimo pri vodećim društvenim, župskim pa i saveznim radnicima — da se sportski izrazim — amaterstvo ili profesionalizam? Iz dikcije članka br. Macanovića razvidna je njegova želja, da se zbog velikih zadaća uvede neka vrsta profesionalizma, pa pogledajmo stoga i jedno i drugo.

Sokolstvo od svoga početka pa do danas, koje predstavlja jednu silnu armiju pripadnika, a po kvaliteti bez sumnje jednu od najboljih gimnastičkih organizacija, baziralo je na dobrovoljnom, nesebičnom radu, radu iz ljubavi prema ideji, dakle na nenagrađivanom i nesebičnom radu pojedinaca za celinu. Mislim, da se i sada na tome nije ništa izmenilo, iako se povećala naša odgovornost. Baš tim dobrovoljnim radom Sokolstvo se podiglo do svoje zavidne visine — usavršavajući se postepeno — i prešlo je već davno granice dilematizma. Iz ovoga što sam naveo moglo bi slediti, da treba zadržati čisto amaterstvo, ali ja mislim, da bi se moglo naći jedno drugo rešenje, a to je da se uzme aurea mediocritas između amaterstva i profesionalizma, jer da poslednje potpuno usvojimo, mi bi sav naš pokret izručili u ruke plaćenih ljudi, koji mogu imati sve uslove i kvalifikacije,

ali nebi imali ono što je bitno, nebi imali ljubavi za sam rad zbog ideje same.

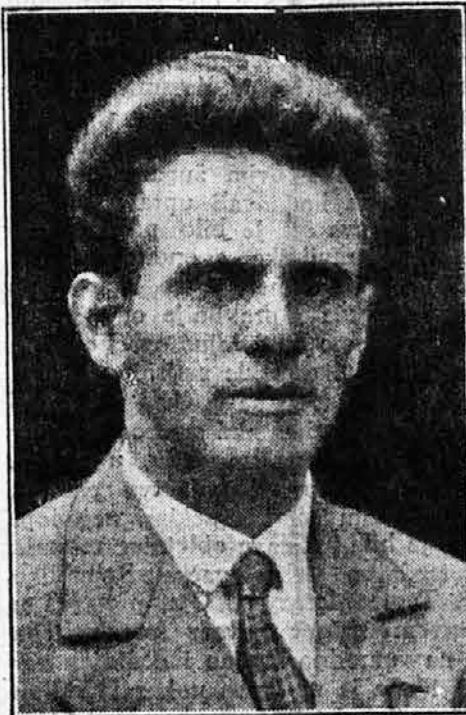
Zbog toga ja zamišljam stvar konkretno ovako. Prvo treba izraditi tačan program sveukupnog sokolskog rada od Saveza pa do društava, uzimajući u obzir sve okolnosti. Prema utvrđenom programu treba onda preći realizaciji istog, osiguravajući pre i sve uslove za uspeh, a ti bi bili: da se u svakoj župi prema njenoj jakosti postavi jedan, dva ili tri prednjača, koji su plaćeni, jednako i prednjačice. Dalje, svaka župa trebala bi imati prosvetara, koji bi po društvima putovao u svrhu držanja predavanja, vodio prosvetne i administrativne tečajeve. Time bi se već mnogo postiglo; treba povećati i broj raznih tečajeva, bar svake godine po jedan u svakoj župi i jedan savezni i to prednjački i prosvetni, a osobito povećati pažnju kod postavljanja predloženih funkcionera, a istodobno voditi tačnu kontrolu nad društvenim radom, a to ličnim inspekcijama. Nadalje, trebalo bi društvima omogućiti da mogu zbilja u razne tečajeve slati samo izabrane ljude, a to u prvom redu materijalnim potporama, osobito što se tiče društvenih vodećih funkcionera kao načelnika i prosvetara i ujedno treba razmisliti, kako da se istima omogući što veća delatnost, t. j. naći načina, kako bi im se pribavilo što više vremena da se posvete sokolskom radu i vlastitom usavršavanju.

Ima n. pr. i državnih službenika, koji su načelnici i prosvetari i koji rade velikom voljom i veseljem, poseduju i svu spremu, ali imadu možda neprikladniju i težu službu od kolega koji, osim same službe, ne rade u nijednom kulturno-nacionalnom društvu. Zbog toga trebalo bi da Savez preko župa — čini mi se da je slično već preduzeto — specijalno o tome povede statistiku pa da učini onda potrebne korake, da se ovakvoj braći nekako olakša rad, jer svoje slobodno vreme oni ipak daju narodu, državi, koja zbog toga ništa ne gubi, naprotiv.

Ja držim, da bi se po tome, što sam onako letimice ovde u krupnim potezima nabacio, dao izraditi potpuno odgovarajući plan, koji nebi prekinuo sa glavnim principima dobrovoljnog rada, ali bi ga usavršio i pridođanjem nekih u tu svrhu postavljenih stručno usavršenih radnika podao nov član, a na drugoj strani nebi značilo novo materijalno opterećenje celine.

Primožića, Stuklja i Lapajne-a i Sokolsko društvo Novi Sad braću Stepanovića i Zakića.

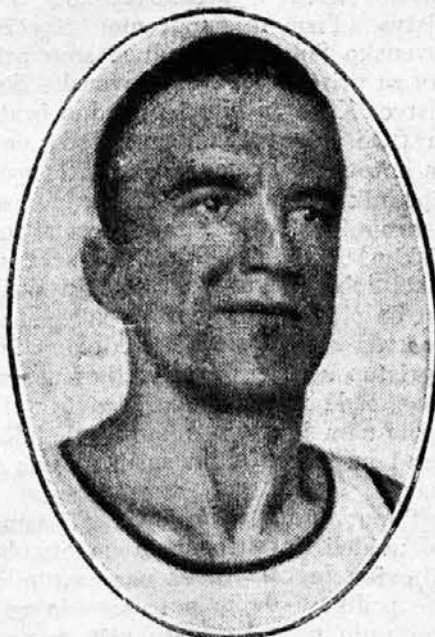
Izborna takmičenja održala su se dne 9. i 10. o. m. u Ljubljani na letnjem vežbalištu Ljubljanskog Sokola. Sudski zbor za ova takmičenja sačinjavala su braća: Smertnik iz Celja,

Brat Jože Primožić

Mačus iz Maribora, Dergane, Kucec, inž. Poženel, prof. Jeras, Lubej, Podgornik, Zupan i Trček iz Ljubljane. Takmičenja je vodio na mesto obolelog načelnika Saveza brata Bajželja br. Miroslav Ambrožić uz br. Miha Osvalda. Ovom izbornom takmičenju oba dva dana prisustvovalo je također brojno gradanstvo, koje je sa naročitim interesom pratilo sva izvedanja.

Prvi dan, u subotu 9. o. m., takmičilo se je u prostim vežbama, u obaveznoj i prostovoljnoj vežbi na ručkama, karikama i u preskocima preko

Brat Petar Šumi

konja u dužinu, dok se je u nedelju završilo sa ostalim. Iako vreme nije bilo najpovoljnije, takmičenje je proteklo u najboljem i najlepšem redu.

Sami takmičari došli su na izbornom takmičenju dobro pripremljeni; pri njihovom izvedanju vežba videla se je čvrsta i odlučna volja, a također i temeljita sprema. Svi su ustrajali do konca.

Rezultati takmičenja su sledeći: I. mesto postigao je br. Jože Primožić iz društva Maribor-Matica sa 185.4 tačke; II. mesto zauzeo je br. Petar Šumi iz Ljubljanskog Sokola

Brat Leo Štukelj na ručkama

obaveznom i sa jednom prostovoljnom vežbom, zatim u trčanju u brzini na 100 m, bacanju kugle, penjanju po užetu, skoku u visinu; takmičenja će obuhvatiti ukupno 14 disciplina. Sve ovo zahteva od svakog pojedinog takmičara ne samo svestranu spremu, izvežbanost i izdržljivost, već i posvećenu volju, požrtvovnost i energiju. Svi takmičari, ako žele da postignu pozitivni rezultat, moraju da izvedu takmičenje u svim propisanim granama kao jedan. Onaj, koji postigne najveći broj tačaka iz svih disciplina, dobija naslov svetskoga prvaka, a najbolji pak na pojedinim spravama, odnosno u propisanim granama lake atletike, dobija naslov prvaka u odnosnoj grani. Pored toga, za sve one, koji se plasiraju na najbolja mesta, predviđene su još i spomen-kolajne i to za svetskoga prvaka velika zlatna, za ostale srebrna i brončana.

Za ova takmičenja prijavilo se načelništvu Saveza SKJ do 3. maja 9 takmičara i to iz župa Ljubljana, Maribor i Novi Sad. Iz župe Ljubljana društvo Ljubljanski Sokol dalo je tri takmičara: braću Šumi-a, Gregorka i Forte-a, Soko I Tabor br. Porentu, Sokolsko društvo Maribor-Matica br.

Sokolstvo i selo

Već po samoj osnovnoj zamisli Sokolstva, da je ono ustanova opštenarodna, sa ciljem telesnog i moralnog vaspitanja naroda u duhu bratstva i jednakosti, Sokolstvo se ne može ograničiti u svom radu na izvesne društvene slojeve i biti privilegija samo jednog staleža. Prema tome, u samoj sokolskoj biti postoje razlozi, da Sokolstvo ima da obuhvati ceo narod sa celokupnom njegovom socijalnom strukturom. Ono ne pravi razlike ni u veri ni u zanimanju, niti vodi računa o staležima i slojevima u društvu, već zna samo za jedinku, kao deo narodne celine pa na nju obraća pažnju i hoće da je obradi i usavrši, makar ona bila u gradu ili selu. Sokolstvo nebi bilo pravo Sokolstvo i nebi postiglo svoje ciljeve, kada bi zanemarilo onaj deo naroda, koji živi na selu i koji je kod nas u pretežno većini.

Sokolstvo kao nosioc najvećih ideala čovečnosti, istine i socijalne pravednosti hoće, da ukloni udaljenost između gradskog stanovništva i sela i da narodnu inteligenciju približi seljaku — tom izvoru narodnih snaga — radi velikog i ubrzanog preporoda jugoslovenske nacije. Sokolstvo bez sela stablo je bez žila i korena.

Ideja bratstva i jednakosti, koju Sokolstvo propoveda, također upućuje na to, da se selo ne sme izostaviti iz programa sokolskog rada.

U svojim opštim shvatanjima i pogledima na život Sokolstvo usvaja zakon evolucije, kao osnovni prirodni zakon večnog razvijanja (napredovanja) i usavršavanja jedinke kao sastavnog dela celine, pa se i sa tog stanovišta stara o svakoj jedinki pa i onoj na selu, kako bi celina — ceo narod — postao savršeniji.

Sa ovim treba dovesti u vezu zakon selekcije — odabiranja — po kome u životnoj borbi ne podleže, već pobeđuje samo onaj, koji je jači, bolji i savršeniji — što je i sam osnivač Sokolstva Tyrš uzeo za osnovicu svog učenja — te i po tome Sokolstvo nastoji, da obuhvati ceo narod u gradu i u selu podjednako. Iz svega ovoga izlazi, da Sokolstvo preduzima rad na selu silom svoje osnovne misli i svoje ideologije. A kako danas stoji stvari kod nas, Sokolstvo bi se u selu pojavilo ne samo kao telesni i moralni vaspitač, već i kao pionir i nosilac svekolikog rada na kulturnom i ekonomskom podizanju i jačanju naroda. Problem prosvetavanja sela, koji tako dugo zadaje brige svim prijateljima naroda, dobiće pomoću Sokolstva i u Sokolstvu svoje rešenje. Sokolske čete, kao organizovane i disciplinovane, dobro vaspitane jedinice, mogu biti vrlo važan centar za napredak sela. Na taj

način Sokolstvo bi ispunilo jednu vrlo zamašnu kulturnu zadaću u životu našega naroda.

Danas je za svaku veću i širu akciju u narodu najteže sakupiti i organizovati ljude za zajednički rad. Sokolske čete, kad se osnuju, predstavljaju organizovane i jake jedinice, pomoću kojih se može sprovesti svaki ozbiljniji rad većih razmera u kulturnom i ekonomskom pogledu.

Suzbijanje nepismenosti, alkoholiizma, štetnih običaja, raznih zabluda, ukorenjenih navika i drugih zala, može se sprovesti jedino pomoću jakih organizacija, a u selu koja bi organizacija mogla biti jača od sokolske čete?!

U pogledu ekonomskog snajenja sela sokolske čete također mogu da pokažu znatne uspehe. Racionalnija obrada zemlje, gajenje stočarstva, podizanje voćarstva, živinarstva i ostalih privrednih grana može se najbrže podpirati preko sokolskih četa. Zatim pouke o narodnom zdravlju — higijeni — mogu da se najuspešnije usade u narod pomoću sokolskih četa. I poljoprivredni nastavnik, prosvetni radnik i lekar imaju u sokolskoj četi na selu odlične slušaoce i pouzdane pomagače u širenju korisnih znanja.

Zadružni pokret kao najpotrebnija organizacija za ublažavanje ekonomske krize u sokolskim četama na selu ima svog najvrjednijeg propagatora i inicijatora.

Uopšte nikakav kulturni, humani, ekonomski, prosvetni i socijalni rad ne može se u narodu bolje i uspešnije sprovesti nego pomoću sokolskih četa. Stoga je uloga Sokolstva na selu mnogo veća i zamašnija nego u gradu, ali Sokolstvo prima tu zadaću sa ponosom i uverenjem, da radi za narod i spremno je da u tom radu podnese i sve napore.

Sokolstvo i selo stoga nisu odvojeni jedno od drugoga, nego su bliski i svoji te se jedno bez drugoga ne može zamisliti. Sokolstvo na selu tek pokazuje svoju pravu vrednost u službi naroda.

Za naše seljake, dakle, nema iznimmog stanovišta u Sokolstvu, ipak moramo težiti za tim, da sokolsko uzgajanje bude u obliku njima prikladnom, da ujedno odgovara svim našim načelima i da nigde ne odstupa od osnovnih dužnosti, koje mora preuzeti na sebe svako, ko hoće da bude Sokol.

Sokolske čete su jedinice, o kojima vodi brigu njihovo matično društvo. Iz tih četa razvijaju se samostalna sokolska društva, kada za to nastupe svi potrebni uslovi.

(Iz knjige »Putevi i ciljevi«)

Pripreme za Pariz

Izborna takmičenja naših sokolskih prvaka u Ljubljani

Na prvom mestu br. Jože Primožić (Maribor), na drugom br. Petar Šumi, na trećem br. Boris Gregorka (Ljublj. Sokol)

Proslavi 50-godišnjice Međunarodne gimnastičke federacije, koja će se održati 11. i 12. jula o. g. u Parizu zajedno sa sletom Unije francuskih gimnasta, uzeće također učešća i jugoslovensko Sokolstvo.

U programu pomenutih svečanosti određena su i takmičenja za svetsko prvenstvo najboljih vežbača, članova pojedinih evropskih gimnastičkih Saveza, učlanjenih u Međunarodnu gimnastičku federaciju. Ova takmičenja pak ne spadaju u red onih običajnih međunarodnih, koja se održavaju svake četvrtve godine, a na kojima se takmiče vrste pojedinih nacionalnih saveza. Ova takmičenja, koja će se sada održati u Parizu, po svojoj prirodi su jedna novost, po prvi put uvedena od MGF. Taj novum je naime u tome, što pojedini gimnastički nacionalni savezi postavljaju samo tri takmičara i jednog zamenika, a koji se ne takmiče kao celina — vrsta, već kao pojedinci, dakako, svaki u svim disciplinama.

Prema raspisu takmičenja, takmičice se u prostim prostovoljnim vežbama te na četiri glavne sprave: na preči, ručkama, na konju u širinu sa ručkama i na karikama i to sa jednom

sa 179.1 tačke; III. mesto pak br. Boris Gregorka iz Ljubljanskog Sokola sa 176.5 tačke. Ostali postigli su: br. Forte iz Ljubljanskog Sokola 165.2 tačke, br. Leo Štukelj iz Maribora-Maticice 158.7 tačke, br. Ivan Porenta od Sokola I Tabor 158.25 tačke, br. Lapajne iz Maribora 153.1 tačke, br. Stepanović iz Novoga Sada 128.05 tačke i br. Zakić iz Novoga Sada 123.5 tačke.

Iz pojedinih disciplina rezultati su sledeći:
1. Proste vežbe: Primožić 14.9 tačke, Šumi 14.0 tačaka, Forte 13.9 tačke, Porenta 13.8 tačke, Gregorka 13.7 tačke, Lapajne 13.7 tačke, Zakić 13.1 tačke, Štukelj 11.4 tačke i Stepanović 9.8 tačke.

2. Propisana vežba na preči: Primožić 14.4, Šumi 14.3, Stepanović 14.2, Lapajne 11.4, Forte 11.3, Štukelj 10.5, Gregorka 10.3, Porenta 5.2, Zakić 3.0 tačke.

3. Prostovoljna vežba preči: Primožić 15.0, Stepanović 14.8, Šumi 14.7, Gregorka 14.1, Forte 13.6, Lapajne 13.5, Porenta 13.3, Zakić 11.1, Štukelj 7.8 tačke.

4. Propisana vežba na ručkama: Primožić 13.0, Štukelj 11.9, Porenta i Lapajne 11.7, Šumi 11.5, Forte 9.1, Gregorka 8.7, Zakić 4.8, Stepanović 4.2 tačke.

5. Prostovoljna vežba na ručkama: Primožić i Štukelj 14.9, Šumi i Lapajne 13.3 i Stepanović 9.9 tačke.

6. Propisana vežba na karikama: Štukelj 14.8, Porenta 14.5, Primožić 14.4, Gregorka 13.9, Šumi 13.4, Forte 12.3, Lapajne 10.0, Zakić 9.8, Stepanović 9.0 tačaka.

7. Prostovoljna vežba na karikama: Štukelj 15.0, Primožić i Šumi 14.7, Porenta 14.4, Forte 14.0, Gregorka 13.7, Zakić 12.8, Lapajne 12.6, Stepanović 11.3 tačke.

8. Propisana vežba na konju u širinu sa ručkama: Primožić 14.7, Šumi 14.5, Gregorka 14.3, Štukelj 12.8, Lapajne 12.4, Porenta 11.4, Forte 10.8, Zakić 7.9, Stepanović 6.5 tačke.

9. Prostovoljna vežba na konju u širinu sa ručkama: Primožić i Štukelj 14.9, Šumi 14.7, Gregorka 14.2, Lapajne 13.5, Porenta 13.0, Forte 12.2, Stepanović 11.0, Zakić 10.9 tačke.

10. Preskoci preko konja u dužinu: Forte 14.3, Šumi 13.3, Lapajne 12.5, Porenta 12.25, Primožić i Gregorka 12.0, Štukelj 9.5, Zakić 8.0, Stepanović 7.75 tačke.

11. Penjanje po užetu: Forte 10.5, Gregorka 10.0, Primožić 7.6, Šumi i Stepanović 6.8, Štukelj 6.4, Lapajne 4.8, Porenta 4.5, Zakić 3.0 tačke.

12. Trčanje u brzini na 100 m: Forte 10.5, Primožić i Šumi 10.0, Stepanović, Zakić i Porenta 9.10, Gregorka i Štukelj 8.7, Lapajne 8.1 tačke.

13. Skok u vis sa zaletom: Gregorka 15.0, Primožić i Šumi 12.5, Štukelj, Forte i Lapajne 11.0, Porenta 10.5, Zakić 10.0, Stepanović 6.8 tačke.

14. Bacanje kugle: Gregorka 14.2, Primožić 12.4, Porenta 11.4, Šumi 10.6, Zakić 8.8, Forte 8.4, Stepanović 7.0, Štukelj 6.0, Lapajne 4.0.

Nakon završenog takmičenja održana je sednica zbora sudaca, na kojoj su se sredili i prebrojili rezultati takmičenja te izradio izveštaj sa predlozima za načelništvu Saveza.

LOVENKO SOKOLSTVO

Sednica odbora ČOS

Sednica odbora ČOS održaće se 16. i 17. o. m. u Pragu u Tyrševom domu. Program sednice veoma je opširan. Pored običajnih izveštaja funkcionera ČOS, biće referisano i o delatnosti čehoslovačkog Sokolstva kroz prošle tri godine, o IX. svesokolskom sletu u Pragu god. 1932., o poseti proslave 50. godišnjice Međunarodne telovežbačke federacije u Parizu i o poseti sleta Sokola na Jadranu. Naredni dan biće posvećen gospodarstvu predseđništva u prošlom trogodištu te izborima. Biraće se starešina, tri zamjenika starešine, načelnik, načelnica, prosvetar i 23 člana predseđništva.

Sednica prosvetnog odbora ČOS

U subotu i nedelju dne 2. i 3. maja održan je u Pragu u Tyrševom domu zbor prosvetara ČOS, kome su prisustvovali prosvetari pojedinih župa i članovi prosvetnog odbora ČOS. Od 52 župe bilo je zastupanih 51. otputna je bila samo župa Podtatranska. Zboru je predseđavao predseđnik prosvetnog odbora ČOS br. Antonin Krejčí. Predseđništvo ČOS zastupali su braća Frant. Mašek i V. Štěpánek. Zboru prisustvovali su i izaslanici sviju slovenskih sokolskih organizacija, što je zboru dalo naročiti značaj. Jugoslovensko Sokolstvo zastupao je brat dr. Vladimir Belajčić, predseđnik prosvetnog odbora Saveza SKJ, poljsko brat Nikolaj Maksyš, rusko brat Aleksij Viničuk, lužičko-srpsko brat Měrčin Nowak. Po prvi put bili su na sokolskom zboru zastupani i bugarski Junaci, koje je zastupao legacijski tajnik Hristo Borina i E. Vazova. Zastupnici slovenskog Sokolstva sastali su se predveče zbora te raspravljali u glavnome o proslavama stogodišnjice Tyrševog rođenja.

Kao obično, zasedanje zbora prosvetara ČOS bilo je razdeljeno u dva dela. U prvom držala su se razna teoretska predavanja, u drugom pak raspravljalo se o raznim aktuelnim prosvetnim sokolskim pitanjima. U prvom delu zasedanja predavali su braća univerzitetski profesori dr. Emil Svoboda i dr. Karel Weigner. Prvi je govorio o sokolskom bratstvu, drugi pak prikazao je nekoliko poglavlja iz biologije naraštaja. Obadva predavanja uzbuđila su neobičnu pozornost celog zbora.

Statistički pregled prosvetnog rada čehoslovačkog Sokolstva dao je br. dr. Josef Mráz. Izveštaj o prosvetnom radu u župama podrobno je sastavio zamjenik predseđnika prosvetnog odbora ČOS br. Josef Truhlar. Iz njegovog izveštaja se vidi, da se je prošle godine razvila na sokolsko prosvetnom polju puno veća delatnost, nego je bila prošlih godina. Jedino je održavanje prosvetnih škola ponešto opalo.

Zasedanje drugog dana bilo je otvoreno predavanjem brata Ladislava Jandaseka o temi »Tyrš kao uzgajatelj u demokraciji«. Time je započela rasprava o Tyrševim proslavama. ČOS priređuje naročiti tečaj o Tyršu, te će

se pravovremeno pobrinuti za dobre predavače. Dalje je bilo zaključeno, da će čehoslovačko Sokolstvo prirediti izlete u krajeve, gde je boravio Tyrš, prilikom kojih će na kuće, u kojima je Tyrš boravio bilo privremeno ili stalno, staviti spomen-ploče.

Raspravljalo se još o raznim pitanjima, kao o uzgoju omladine u Sokolstvu te o sokolskim pesmama i sokolskoj glazbi. Nato se prešlo na izbor novog prosvetnog odbora ČOS. Za predseđnika biće skupštini opet predložen brat Antonin Krejčí, mesto dosadašnja dva zamjenika predseđnika izabrani su tri i to br. Josef Tuhlar, br. František Kříž i s. Františka Lasovska. Iz odbora istupili su sledeći dosadašnji članovi: s. B. Stybilova, br. A. Nehasil, br. Viktor Šuman, br. dr. Rihard Rus, dr. Jiří Scheiner i br. Jan Pelikan.

Prosvetari slovenskih sokolskih organizacija kod s. Renate Tyrševe

U subotu 2. maja o. g. posetili su prosvetari Sokolstva sviju slovenskih naroda pod vodstvom predseđnika prosvetnog odbora ČOS br. Antonina Krejčija sestru Renatu Fügner-Tyrševu, da ju pozdrave i da joj se poklone prilikom svog prvog sastanka u Pragu. S. Renata Tyrševa je primila slovenske sokolske prosvetare u istorijskim prostorijama Praškog Sokola. Poklonili su joj kitu cveća, koju je sestra Renata položila na pisaci sto svog pokojnog muža dr. Miroslava Tyrša. Tim aktom počinju kod sviju slovenskih naroda proslave stogodišnjice Tyrševog rođenja.

† Brat Jan Laznička

12. aprila o. g. umro je uzorni čehoslovački sokolski novinar i pisac brat Jan Laznička, član Sokolskog društva Vinohrady. Pokojni bio je po zanimanju generalni sekretar čl. ministarstva finansija. Saradivao je u mnogim češkim sokolskim listovima, naročito u »Sokolu«, »Věstniku Sokolskom«, »Jasu« i dr. Napisao je i nekoliko brošura sokolske sadržine.

Čsl. Sokolstvo i slet na Jadranu

Čehoslovačko Sokolstvo bilo je preko ČOS pozvano, da učestvuje na sletu Sokolstva na Jadranu. »Věstnik Sokolsky« stalno donša izveštaje o tom sletu. Sudeći po dosadašnjim prijavama, učestvovalaće na tom sletu velik broj čehoslovačkih Sokola.

Sokolica prvak Poljske u štafetnom trčanju

U Lublinu bilo je priredeno takmičenje u štafetnom trčanju. Učestvovalo je sedam takmičarki, od kojih je na pruzi 1300 m odnela prvenstvo sestra Bystrzycka, članica Sokola Kozłowska.

Iz godišnjeg izveštaja tajnika Saveza SKJ

(Nastavak.)

Izvršni odbor Saveza, koji je rukovodio čitav rad ove organizacije u prvim danima života toga Saveza, našao se pred ogromnim delom, a još većim zadacima. S jedne strane navalili su razni konjunkturisti, koji se obično javljaju u takvim momentima i kao tobožnje jedini pozvani počeli na oko da pomažu i propagiraju Sokolstvo, dok su mu de facto u većini slučajeva više škodili nego koristili. S druge strane neupućenost širokih masa, koja je sa nerazumevanjem gledala u čitavu organizaciju, a onda iskreno rečeno i patnja sa strane nekih, koje je odnjihalo i odgojilo Sokolstvo, dovela je izvršni odbor Saveza pred situaciju, kad je trebalo napeti i poslednji uvoj mozga, sačuvati nerve, a prepuštiti se trezvenom razmatranju situacije. Izvršni odbor Saveza odmah je uvidelo, da je jedini moguć izlaz, da se sav posveti konsolidaciji Saveza u organizacionom i tehničkom pogledu,

a to nije bio lagan posao, jer je trebalo velikog napora tim više, šta nam je uz ovu golemu akciju predstojalo grandiozno delo svesokolskoga sleta.

Uzmemo li još k tome da su stare veze, makar i pro forma, bile po kidane, pa da ih je trebalo uspostavljati, onda se vidi, kako se izvršni odbor nije našao u ružičastoj situaciji. No unatoč raznih mahinacija i krivog prikazivanja, kao da Soko kraljevine Jugoslavije nije čista sokolska organizacija, pobedila je ispravna spoznaja i Savez Sokola kraljevine Jugoslavije primljen je u krilo najviše sokolske instance — u Savez »Slovensko Sokolstvo«. Za ovim sledi primitak u Međunarodni gimnastički savez i tako naš Savez dobiva onaj položaj, koji ga pripada. Možda je trebalo sada poći i dalje, ali jači razlozi prisilili su nas, da smo ovde za jedno kratko vreme udarili tačku, jer su pripreve za slet neminovno tražile, da se organizuju

sve sile za ovu našu veličanstvenu priredbu. No poletni kao pravi Sokoli, željni da pred čitavim svetom i kulturnim narodima pokažemo tekovine i uspehe našeg vaspitanja i time se nismo posle zadovoljili, već smo želili da poletimo i dalje, pa smo se paralelno sa sletom počeli spremati i za međunarodna natecanja u Luksemburgu.

Nakon ovih opštih pogleda na prve organizacione radove u našem Savezu, treba da se nadalje upoznamo sa glavnim momentima iz rada i poslovanja savezne uprave. Faktičnim radom započeli smo održanjem prve plenarne sednice uprave Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, koja se je održavala 25., 26. i 27. januara 1930. godine. Ova sednica, koja je bila uvod u naš rad, pa je i udarila prve temelje čitavoj organizaciji, pošto je razradila sve one sitne organizacione poslove, koji su bili bazom dočelnijeg rada. Jedan od najprečih i prvih poslova bio je, da smo u smislu zakona o osnivanju Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije fiksirali brojno stanje župa i ovim župama u smislu zakona imenovali uprave. Oredili smo sve šta je bilo potrebno za izradbu pravilnika, a onda konstituisali se u pojedine odbore, kako bi se rad što brže i pravilnije odvijao. I jedva da smo sređivajući ovu unutarnju organizaciju, donekle smirili prirodnu zemetnost, koja se javljala tu i tamo u našim redovima kad smo odmah pristupili onom našem radu, u kojem smo manifestovali jedinstvo osećaja sa bratskim čehoslovačkim narodom a to je bila proslava obletnice rođenja predseđnika Čehoslovačke Republike dr. Tome Masaryka. Ova proslava u čitavom našem Savezu proslavljena je na vanredno svečan i dostojan način i ona je ne samo pokazala veliku ljubav Sokolstva do velikog brata Masaryka, već je čitavom svojom provedbom pokazala, kako je Sokolstvo naše države nosioc velike slovenske misli. Tom zgodom predseđnik Čehoslovačke Republike poklonio je Savezu svoju sliku sa originalnim potpisom, a koja danas resi sedničku dvoranu Saveza. Prva dva naša akta, koja smo kao Savez Sokola kraljevine Jugoslavije odaslali, bila su pisma bratskoj Čehoslovačkoj Obci Sokolskoj i bratskom Savezu Slovensko Sokolstvo. U prvom pismu na bratsku ČOS uputili smo čehoslovačkom Sokolstvu svoje pozdrave i izrazili želju da bi u buduću ostala bratska ljubav između čehoslovačkog i jugoslovenskog Sokolstva. Pismom upućenim Savezu Slovensko Sokolstvo podneli smo prijavu za pristup u Savez Slovensko Sokolstvo. Kako je bilo i prirodno bratska ČOS odgovorila nam je, da nas ona potpuno razume, jer da svaki verni pripadnik svoga naroda, ravnajući se po svom mišljenju i radu prema sokolskim osnovama, prima na sebe u svako doba i u svakom slučaju dužnost da služi svome narodu svim snagama, da smo dosledni, svedokom im je pristup u novu organizaciju i uspeh našega rada na statutima. U ovoj veri pružila nam je svoje ruke za zajednički rad na dobro obiju naših naroda i države.

Poput braće Čehoslovaka i sami smo uvideli da su osnivanjem Sokola kraljevine Jugoslavije za nas nastupile nove prilike i da je potrebno da našem radu posvetimo što više pozornosti. Nova organizacija zahtevala je od nas temeljitiji rad. Kod svega toga vodila nas spoznaja, da nismo samo od državne vlasti privilegovana organizacija, nego i svest, da narod i država očekuju od nas pozitivno, pošteno i nesebično delo na korist naroda i države. Odmah sa raznim uputama na pojedine župe započeli smo sa zbiranjem članstva, naraštaja i dece u naše vežbaonice, posvećujući svaku pažnju. Kod toga i opet nije nas rukovodila namera, da uzgajamo samo vežbače i vežbačice radi raznih pogodnosti, koje pruža ovaj ili onaj zakon, nego uzgajali smo, kako uzgajamo i danas, posvuda pravog jugoslovenskog čoveka, državljanina i Sokola. Ovo naglašavali smo uvek a naglašavamo i danas, jer u svim našim društvima potreban je duboki sokolski odgoj, jer moral sazidan i zaštićen samo po državnim zakonima, nije dovoljno tvrda baza za uspešan odgoj omladine, već jedino pravi sokolski odgoj kadar je, da nadopuni ove zakone, nadovežući njima ono, što je pošteno, lepo i dobro. Odlučno smo uvek biti protiv toga, da se udarimo u prsa i hvališemo pred javnošću, da smo od države priznata organizacija. To nam neće uzgojiti članstvo i dobre

državljanke, jer su to samo prazne reči onih, koji ne poznaju dubljeg značaja Sokolstva.

Ovim našim naglašavanjem uspehli smo, da su kako bratske župe tako i bratska društva pomalo počela uvidati, da se u našim redovima gajni prava sokolska misao i da ne treba i ne smije se svu pomoć i svaku potporu očekivati od nadležnih vlasti, već treba da se razvije šta veći smisao za sopstvenu inicijativu. Da se provedba ovoga što više olakša i pospeši, organizacionopravni odsek najvećim pospešenjem izrađivao je sva potrebna pravila i pravilnike, a uz njega i prosvetni odbor, koji su pravilnici redom bili donošani u »Sokolskom Glasniku«. Uporedo s time osećajući i potrebu pisane sokolske reči i proširenja sokolske literature, stupili smo odmah u dodir sa Jugoslovenskom Sokolskom Maticom u Ljubljani, kojoj smo za prvi mah poverili izradbu književnog programa, kao i celi ekonomat Saveza, šta se je tekom rada baš s obzirom na veliku sletsku zaposlenost pokazalo osobito praktičnim.

No kako u svakom dobru ima i zla, tako smo i mi počeli osećati težinu položaja, u kojem smo se našli u novim prilikama. U nekim župama nastale su vrlo teške prilike, a koje su bile izazvane rovarenjem nekih bivših političara. Konsekventni u svom načelu, da se Sokolstvo uzdiže nad situ nau dnevnu partijsku politiku, nismo nikako mogli dozvoliti, da bilo tko iz bilo kakovih razloga u našu zabunu u naše redove, pa smo usled toga poduzeli najenergičnije korake i raspitali stanje u tim župama, pa već u klici osujetili svako daljnje rovarenje. No samrtni udarac tim rovarenjima zadan je 24. marta 1930. godine kad nas je Savez Slovensko Sokolstvo na svojoj sednici održanoj u Tatranskoj Poljani, primio u svoju vezu kao ravnopravnoga člana. Za ovim sledio je daljnji gest bratske pažnje, koji se očitovao u tome, šta je Pokrajinski Savez ruskog Sokolstva u Jugoslaviji uputio Savezu pismo, u kojem ga najsrdačnije pozdravlja i izjavljuje svoju iskrenu i bratsku ljubav našem Sokolstvu. Međutim predpripreme za slet sve su se jače razvijale, a njegove konture danomice postajale su vidnije, pa smo već po tim predpripravama videli, kako će ovo delo biti ne samo grandiozna manifestacija sokolske misli, već i manifestacija nacionalnog i državnog jedinstva, i u tom nas je podkrepio i veliki akt našega uzvišenoga Vladara, koji se blagoizvolio primiti pokroviteljstva I. svesokolskog sleta Sokola kraljevine Jugoslavije i koji je odlučio pokloniti našem Sokolstvu Svoju zastavu. Ovim aktom i opet je bio dan vidan znak, kako naš Kralj od svega pokazuje Svoju veliku pažnju, naklonost i ljubav prema našem Sokolstvu. Primajući ova priznanja sa najvećim oduševljenjem i radošću, bila su nam ona najjačim podsrekom na ustrajanju u daljem radu oko postignuća još većih i viših plemenitih sokolskih ciljeva. U isto nekako doba, da iskazemo akt naše pažnje i bratstva spram drugog slovenskog brata Poljaka, brat podstarešina Paunković zaputio se u Varšavu, da sa braćom poljskim Sokolovima učvrsti stare bratske veze i da ih lično kao mandator savezne uprave pozove na slet. Interno opet započeli smo proučavanjem velikog i važnog pitanja arondiranja novih župa, kao i priprava oko izdavanja »Organizacije Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije«. Jedan i drugi posao tražio je velikog požrtvovanja, pa se upotrebito sve sile, kako bi se stvari izvele na čistac. Naročito pitanje arondiranja župa tražilo je veliki studij, pa se prema konzultovanju svih župa konačno došlo do zaključka, da je barem za sada teško definitivno rešiti ovo pitanje, jer su prilike van nas takove, da bi lako došlo do velikih pometnja kako u organizacionom, tako i u administrativnom pogledu. No uvidivši preopterećenost nekih župa, neminovno morali smo pristupiti formiranju novih župa, pa smo pristupili osnivanju sokolskih župa Karlovac, Varaždin i Vinkovci. Dok smo prve dve župe priveli u život i one pokazuju mnogo mara i životne sposobnosti, dotle radi držanja pojedinih društava, koja su se izjasnila protiv stupanja u vinkovačku župu, nije nam bilo moguće istu formirati, ako nismo hteli da žrtvuemo član i volju nekih društava župe Osijek. Konačno u jeku ovog rada, koji je bio isprepleten sa sijaset drugih poslova, naročito tehničke naravi stigla nam je 15. maja daljnja radosa

vest, da je Međunarodna gimnastička federacija primila sa najvećom simpatijom u svoje članstvo Savez Sokola kraljevine Jugoslavije i da će ovaj primitak biti objavljen na XVI. međunarodnom kongresu u Luksemburgu. Time smo postigli i konačni naš cilj, da budemo kao telovežbena organizacija priznati i po ovom najvišem međunarodnom forumu.

I dok smo tako dan za danom ispunjavali sitnim organizatornim radom, a u naše redove unášali sredenost i sistematski rad, dovršavali su se poslednji radovi za veliki slet.

Konačno i taj je dan došao. Dva deset punih dana Beograd je bio u neprekidnoj groznici oduševljenja. Za sve to vreme, dok su njegovim ulicama u krepkom hodu defilovale legije Sokola, stari grad ratnika, ustreptao je u nacionalnom zanosu, prolamao se od gromkih usklika mase koja se nije obuzdavala. To oduševljenje Beograd je pokazao još onda, kad je na izmaku velikog rata dočekao svoje pobedonosne pukove.

Nikada prestonica Jugoslavije nije videla lepše svečanosti, nikada Beograd nije doživeo dostojnije slavije.

Grandiozan po broju učesnika, po obimu priređenih svečanosti, prvi svesokolski slet bio je ujedno najlepša manifestacija sokolske ideologije i slovenskog bratstva, sjajna smotra višetstva i veličanstveno slavije snage, lepote, idealizma i samosvesti jugoslovenske sokolske omladine.

Svečanosti su počele 8. juna. Završne sletske svečanosti priređene su u subotu 28. juna, kojom je zgodom Njegovo Veličanstvo Kralj podario Sokolstvu saveznu zastavu. Tu je Kralj izrekao znamenite Svoje reči, kojima je pozvao celokupno Sokolstvo, da je dužno od kolevke do groba služiti samo Jugoslaviji i jugoslovenskoj ideji. Daleko bi me zavelo opisivanje, pa podvlačim samo one mnogobrojne izjave predstavnika drugih Sokolstava kao i predstavnika kulturnih naroda, koji su bili na sletu, a koji su svi jednoglasno izjavljivali, da je naša sokolska ideja ovom sletom najbolje manifestovala svoju snagu i pružila primer, kako treba nacionalne snage udruživati za postizanje cilja, koji leži na sreću svakom Jugoslovenu, a to je: imati snažnu državu, koja će imati čvrste temelje u svojim sinovima, zdravim duhom i telom.

A da je tome doista tako, dokazom su nam nadalje i svi oni glasovi štampe ne samo u našoj državi, nego i van granica u celokupnoj štampi evropskih kulturnih naroda, koji su naš slet veličali kao jedno delo, koje je kadro organizovati i sprovesti samom Sokolstvu. Naš slet u organizatorskom pogledu i moralnom uspehu dovinuo se do svoje visine i mi svi do poslednje naše jedinice moramo biti zadovoljni njegovim uspehom, jer to je bila najveća afirmacija naše misli u zadnjem deceniju. A da ne duljim dalje, kao najznačajniji refren čitave ove priredbe citiram reči deklaracije naše Kraljevske Vlade od meseca jula 1930. u kojoj ona doslovno veli, da »razvijanje Sokola u široj masi narodnoj, gde on ima i svoju kulturnu prosvetnu misiju postaje deo programa državne politike, koji se bez zastoja ima sprovesti«.

Nema nikakove dvojbe, da je ta izjava diktovana istinskom voljom: izvesti program sokolskog uzgoja u čitavom našem narodu bez zastoja. Tu ne može biti nikakove dvojbe, jer su ovu izjavu potpisali svi ministri. I kao što je deklaracija jasna, tako joj moraju da slede i jasni čini. Ako je Sokolstvo deo programa državne politike, onda moraju i svi čini celokupne vlade kao i svakog pojedinog organa državnog ustroja odgovarati sokolskom programu. Kako je vlada tom deklaracijom primila Sokolstvo kao deo programa državne politike, to je time naglasila, da smatra rad Sokolstva za veoma važan faktor državnog života. Konsekventno dakle tome potrebno je, da se taj program izvršuje i da se Sokolstvo provada u tančini u svim granama javne uprave. Ne politiku u Sokolstvo, već Sokolstvo u državnu politiku i upravu! To smo ispravno podelili kao Sokoli od prvog dana postojanja ove države i evo, do toga smo došli sada. Radujemo se tome priznanju svojih čistih ciljeva, svoje ga poštenja i svojega rodoljublja.

(Svršice se.)

ANTE BROZOVIĆ.

Slet Sokolstva na Jadranu

Napomene i ispravci prošlih vežaba za članove

I. sastav menjamo u toliko, što se cela vežba izvada samo na jednu stranu i to na desnu, kako je opisano u prvih osam taktova. Sada se tih osam taktova još tri puta ponavljaju.

III. sastav. I. takt, doba »tri — i« dodaj posle uzručiti (najkraćim putem) dlanovi napred.

VII. takt, doba »tri — i — četiri« dodaj: »ruke na tri idu iz priručnja izravno u predručenje«.

IV. sastav. II. takt, doba »je« do-

daj: zaruciti (palci gore) predručenjem. II. takt, doba — dan« dodaj: uzručiti (palci nazad) predručenjem.

Molimo svu braću načelnike, da se gornjega strogo drže i u koliko se gde drukčije vežbalo, da sada izvole prema gornjemu ispraviti, a naročito, da se prvi sastav vežba samo na prvu stranu. Tu smo izmenu proveli stoga što smo iz više društava primili molbe u tome smislu, jer da se članovi silno zabunjuju vežbajući na obe strane.

Načelnništvo Sokolske župe Split

Svim bratskim župama i društvima

Mnoga sokolska društva obraćaju se Savezu upitom, da li su sokolska društva oslobođena od plaćanja taksa iz tar. 99 a. nap. 4. i onda, ako uz svoj javnu vežbu održavaju i igranku.

Na ovo pitanje izdalo je Ministarstvo finansija, odeljenje poreza, rešenjem od 27. oktobra 1930., broj 78805, sledeće:

Sva priredivanja, koja obavlja sokolsko društvo izuzev kinematografskih predstava oslobođena su od plaćanja takse iz tar. br. 99 a. taks. tarife i ne moraju tražiti specijalna odobrenja za priredivanje. Medutim sva ostala društva i udruženja moraju prilikom svakog pojedinog priredivanja obratiti se ovom odeljenju radi oslobođenja od plaćanja takse iz tar. br. 99 a. taksene tarife pa se po svakoj molbi donosi posebna odluka, a s obzirom na karakter priredivanja.

Ministarstvo prosvete, opšte odeljenje, svojim aktom P. br. 21579 od 4. maja 1931. godine saopštilo je Savezu sledeće:

»Mnoga sokolska društva obraćaju se neposredno ovom ministarstvu raznim molbama i predstavkama. Kako ministarstvo nije u položaju da zna, koliko su te molbe i predstavke opravdane, molbe se uprava Saveza da jednim raspisom saopšti svima sokolskim organizacijama da svoje molbe i predstavke upućuju Savezu, koji će ih, ako je potrebno, dostavljati Ministarstvu prosvete sa svojim mišljenjem.«

Dostavljajući vam ovo, pozivljemo vas, da se najstrože držite ovog rešenja, jer će se u protivnom slučaju najstrože disciplinski postupiti.

II. sednica izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana 7. maja 1931. u Beogradu.

Sednicu otvara II. zamenik starešine brat Paunković, koji se toplim rečima seća pok. ministra vojnog Hadžića, kao i bana Dunavske banovine Matića. Predložuje, kako su obojica imali velikog razumevanja za našu sokolsku organizaciju i svakom danom prigodom podupirali rad i nastojanja Sokolstva. Pozivlje prisutnu braću da pokojnicima kliknu: Slava! Svi člani ustaju i poklikom »Slava!« priključuju se pokliku predsedavajućega.

Pošto je zapisnik prošle sednice u celosti oštampan u »Sokolskom Glasniku« i pošto je konstatovano, da su svi zaključci poslednje sednice izvršeni, odustaje se od njegova čitanja, pa se sam zapisnik bez prigovora oveljavljuje.

Pretsednik ozlednog fonda brat dr. Dragić predlaže, da se na osnovu odluke ozlednog fonda po § 4., tač. 1., odnosno 2. pravilnika izda iz ozlednog fonda potpora od 80.— Din Ludvigu Nardinu, naraštajcu Sokolskog društva Ljubljana I, 210.— Din Mariji Pintarić, naraštajki Sokolskog društva Murska Sobota, 220.— Din Iliji Daboviću, članu Sokolskog društva Orlovat, 360.— Din Stanku Gerkmanu, naraštajcu Sokolskog društva Ljubljana-Šiška, 630.— Din Augustu Hajdnku-meru, naraštajcu Sokolskog društva Ormož, 600.— Din Dušanu Filipoviću, naraštajcu Sokolskog društva Split, 100.— Din Francu Gasparu, članu Sokolskog društva Šostanj.

Predlozi se primaju.

Pretsednik gospodarskog oteka brat Branko Živković upozoruje, da je na Savez počeo stizavati od strane župa i društava čitavi niz molba, kojima se traže potpore u razne svrhe, a najviše za saniranje dugova na sokolskim domovima. Sve ove molbe

treba da se za sada nerešene drže u evidenciji, a u »Sokolskom Glasniku« da se dade objava, da će se pristupiti rešavanju ovih molbi, kada se primi zatraženi zajam. — Prima se.

Molbi Sokolskog društva Katarina iz župe Vel. Bečkerek, a koje je osnovano 17. decembra 1930. g. glede oprosta plaćanja poreza za 1931. godinu udovoljuje se.

Molba muzike Sokolskog društva Ljubljana I za podelenje potpore ne uvažuje se, jer savezni proračun ne raspolaže sa finansijskim sredstvima predviđenim za ovu svrhu.

Molba župe Paris za podelenje potpore ostavlja se nerešena, dok ne stigne izveštaj župe o njezinom stanju i radu.

Načelništvu Saveza odobrava se kredit za podmirenje troškova 25 tečajnika lako-atletskog kursa u Zagrebu, računajući za jednog polaznika Din 450.

Brat ekonom upozoruje, da svi pročelnici još nisu podneli svoje proračune, pa moli da se to učini što pre, kako bi se mogao učiniti definitivni savezni proračun.

Naročito upozoruje na proračun socijalnog oteka, koji je netom sada osnovan, pa nije bio predviđen u generalnom proračunu. Jednako i proračun odeljenja za štampu, trebalo bi znatno predesiti, jer taj proračun iskazuje samo izdatke, dok ne predviđa primitke. — Nakon povedene debate zaključuje se, da se jedan i drugi proračun ne rešava, već će se pričekat dolazak I. zamenika starešine brata Gangla, kako bi se s njime postigao izravni sporazum.

Tajnik brat Brozović izveštava, da su dovršeni: 1. pravilnik o organizaciji i postupanju suda časti u sokolskim župama, 2. pravilnik o organizaciji i postupanju suda časti u sokolskim društvima, 3. pravilnik zaklade brata dr. Oražena i 4. pravilnik socijalnog oteka. — Zaključuje se, da se pravilnici imaju umnožiti i razaslati svima članovima izvršnog odbora, da stave eventualne svoje opaske, a na idućoj sednici da se pravilnici rasprave i odobre.

Savezni sud časti podnosi osudu u sporu brata Steve Kneževića protiv brata Luje Lovrića, kojim se brat Luj Lovrić kažnjava kaznom ukora zbog nanete povrede časti, a koja se kažnjava objaviti u »Sokolskom Glasniku«. Prima se do znanja.

Zorislav Franjetić podnaša molbu, da mu Savez dozvoli, da može pod njegovom zaštitom staviti u promet plakate Nj. Vis. prestolonaslednika Petra kao starešine Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, u koju svrhu bi bio pripravan da dade izvesnu dobit Savezu. — Molba se ne uvažuje, jer Savez neće da se upušta u poslove ovakove vrsti.

Savezna skupština gledom na knjigu brata Toše Živkovića »Rad na Sokolstvu u župi Kraljevića Marka i inžirige u vezi sa ovim radom« donela je zaključak, da izvršni odbor Saveza ima po ovoj knjizi doneti svoj zaključak. Nakon pročitavanja knjige i referata zaključuje se, da se bratu Toši Živkoviću uputi dopis, da se uprava Saveza ne može nikako saglasiti sa ovakvim načinom pisanja i tretiranja sokolskih prilika u javnosti.

Dana 24. i 25. maja u Kastvu održaće se velike svečanosti prigodom otvorenja spomenika kralju Petru Oslobođiocu i razvicia zastave Sokolskog društva Kastav, kojoj kumuje Nj. Vis. prestolonaslednik Petar.

Kako župa Sušak, tako i Sokolsko društvo Kastav moli, da bi Savez bio zastupan na ovoj proslavi, ima zastupati Savez podstarešina brat Paunković u pratnji brata tajnika Brozovića i brata dr. Dragića.

Gledom na okolnost, da brat podstarešina Gangl nebi mogao prisustvovati kao delgat Saveza sletu župe Uvoze u Pevlju, zaključuje se, da je u tom slučaju delegatom Saveza brat Momir Korunović sa bratom Vojom Tomirovićem.

Kako je bratu podstarešini Ganglu potreban odmor za mesec maj, to mu se dozvoljava osustvo od vršenja poslova za navedeni mesec.

Savez francuskih gimnasta pozivlje Savez Sokola kraljevine Jugoslavije na svoju proslavu, koja će se održavati 10. jula u Parizu. — Zaključuje se, ne prejudicirajući daljnjim odlukama glede učestvovanja Sokolstva na svečanostima u Parizu, da Savez Sokola kraljevine Jugoslavije na istima zastupa ju brat podstarešina Paunković i starešina Sokolske župe Celje brat Joža Smertnik.

Brat Brozović kao delegat Saveza za saniranje prilika u župi Šibenik podnosi opširan referat o povedenim izvidima, kao i o učinjenim odlukama. — Njegov se izveštaj prima do znanja, a sama odluka odobrava.

Bratska COS izveštava, da radi poznatih političkih prilika u Nemačkoj neće oficijelno prisustvovati sletu Lužičko-srpskoga Sokolstva, već da će izaslati samo dvojicu delegata tehničara. — Gledom na ovaj izveštaj zaključuje se, da će naš Savez jednako pozdraviti samo pismenim putem održavanje sleta.

Brat dr. Murnik izveštava, da je spremio čitavu građu za 12. broj »Sokol« prošlog godišta i da je isti dao u štampu. — Prima se do znanja.

Molba uredništva revije »Raška« Mirka Cvetkova ustupa se prosvetnom odboru na mišljenje i predlog.

Molbi Sokolskog društva Melence, da Savez izaslaže svoga delegata na njihovu javnu vežbu, ne može se udovoljiti.

»Putnik« podnosi proračun i naert za provedbu organizacije ekspedicije Sokolstva Jugoslavije u Pariz. — Zaključuje se na ovaj dopis pre donešene definitivne odluke zatražiti neka razjašnjenja.

Brat Đura Brzaković upozoruje na okolnost, da pojedine župe, a ne samo društva mimo Saveza upućuju razne molbe i pretstavke izravno na razna ministarstva. Predlaže da se posebnom okružnicom skrene pažnja župama da ne saobraćaju izravno sa ministarstvima. — Prima se.

Isti brat upozoruje na okolnost, da je starešina nekog sokolskog društva zabranio jednu bioskopsku pretstavu, koja se imala održavati istoga dana, kad i sokolska priredba. Ovakova odluka izazivlje nezadovoljstvo spram Sokolstva, pa moli, da se dotičnom starešini skrene pažnja, da se u buduće nebi služio ovakovim merama. — Prima se.

Isti brat upozoruje, da neki brat bez znanja i odobrenja župe osniva u okolišu sokolske čete. — Zaključuje se, da se ponovnim raspisom upozori sve župe, da budno paze na to, da se bez znanja i odobrenja župe ne osnivaju sokolske čete, a jednako, da se u tom smislu dade i objava u dnevne novine.

Brat Momir Korunović iznosi, da se u Krupnju podiže kapelica sa kosturnicom, a na Mačkovom Kamenu spomenik palim ratnicima. Kod ovog spomenika zamišljen je zvonik, pa predlaže da bi Savez Sokola kraljevine Jugoslavije poklonio zvonu sa izvesnom posvetom.

Zaključuje se, da se o tome razmisli i odluči na narednoj sednici.

Brat Miroslav Vojinović iznosi, da je za vreme svoga boravka u Ljubljani na poslednjoj sednici tehničkog odbora Saveza razgovarao sa urednikom »Sokolskog Glasnika«, koji mu se pritužio, da župe i društva dostavljaju izveštaje, koji su preopširno pisani i da traže, da takovi izveštaji imaju biti u celosti oštampani. Moli, da bi Savez u tom pogledu intervenirao kod župa, da ti izveštaji budu kraći i stvarni. — Zaključuje se, da se novinarskom oteku uputi dopis, da je uređivanje lista stvar redakcije i da ona ima da postupi po svome nahodjenju, naime da redakcija ima dopise prama njihovoj vrednosti prirediti za štampu.

Nadalje brat Vojinović referiše o prednjačkoj školi članica u Ljubljani i iznosi da je raspoloženje kurzistica dobro, a jednako da se i sam rad razvija dobro. On je kurzistice pozdravio u ime izvršnog odbora iz Beograda i tom zgodom dao izražaja nadi, da će sve polaznice sa najvećim uspehom izvršiti prednjački tečaj.

Nadalje referiše o proslavi desetogodišnjice Sokolskog društva Zagreb I, gde je uz brata Brozovića i podstarešinu brata Križa zastupao načelnništvo Saveza. Laskavim rečima punim priznanja referiše o samoj akademiji, kao i o proslavi, koja je izvršena u pravom sokolskom duhu i bila na potpunju visini. — Izveštaji primaju se do znanja.

Brat Branko Živković upozoruje na činjenicu, da već sada valja misliti na osnutak stalne prednjačke škole. Kod zadnje posete ministru prosvete povelja se je reč i o tome, pa se ministar izjavio najpripravnijim, da podu pre ovu namisao, šta više izjasnio se zato, da se osnuju dve takove škole i to jedna u Ljubljani, a druga u Beogradu. Prema tome se ima ovo pitanje stalno ventilirati, kako bi što pre došlo do njegove realizacije. — Zaključuje se da se u tom pogledu upravi akt bratskom načelništvu Saveza, da ono ovo pitanje prouči i što pre iznese svoje konkretne predloge.

Lijepa zemlja Jugoslavija...

sa svojim sjajnim manastirima... sa svojim krasnim portalima... i bisernim zubima svojih stanovnika!

Uvijek novi zanos bude krasote ove osobite zemlje. I uvijek novo divljenje pobudjuju blještavo bijeli zubi njenih stanovnika. Stotine tisuća Jugoslovena njeguju zube Sargovim Kalodontom. Svježa i bujna pjena ovog krema za zube daje zubima biserni sjaj, a ustima zdravlje i čistoću.

SARGOV KALODONT čuva zdravlje i ljepotu zuba

Župa Kranj

SOKOLSKI UPRAVNI TEČAJ V SKOFJI LOKI.

Župa Kranj je pričela poslednje čase priređati upravne tečaje, ki nima jo zgolj namena dvigniti Sokolstvo v administrativnem pogledu, temveč v enaki meri vzbuditi smisel za globlji, širokopotezni idejni pokret pravega sokolskega delovanja in ustvarjanja. Tak upravni tečaj, ki mu redoma prisostvujejo staroste, načelniki, načelnice, prosvetariji, blagajniki, tajniki in matrikarji društev in čet, se je vršil v nedeljo dopoldne v mali dvorani Sokolskega doma v Skofji Loki. K tečaju se je zbralo okoli 40 bratov in sester iz skofjeloškega okraja in so bili zastopani kraji Skofja Loka, Retec, Gorenja vas-Poljane, Sečea nad Skofjo Loko, Dražgoše, Zelezniki, Leskovicja in Sovodnj. Goste je uvodoma pozdravil br. Dolenc st., starosta skofjeloškega Sokola, nakar so se zvrstila predavanja. Br. Matija Sušnik je govoril o sokolski ideji; br. dr. Maks Obersnel o dolžnosti društvenega starešine in njegovega namestnika; br. Cvar Josip o upravnem delu v društvu s posebnim ozirom na tajništvo in matriko; br. Sušnik zatem o tehniškem delu v društvu, prednjaškem zboru, načelniku in načelnici; br. Špičar Jakob o prosvetnem delu v društvu in končno br. Tajnik Josip o blagajniškem poslovanju. Vsa predavanja so bila temeljita, zares vzgljedna in pripravljena in ni dvoma, da bodo lepih besedam sledila tudi dejanja. Tečaj je po 4urnem trajanju zaključil br. dr. Maks Obersnel s pojasnitvijo funkcije izvršilnega odbora.

Župa Maribor

SV. LENART V SLOV. GORICAH.

V nedeljo dne 18. aprila se je dvignila na naši severni meji ob Muri pri Mariji Snežni nova sokolska trdnjava. Vršil se je tega dne ustanovni občni zbor sokolske čete. Na občnem zboru je zastopal župo Maribor br. župni starosta dr. Milan Goršek; društvo Sv. Lenart kot matično društvo je zastopal načelnik brat Polič. Za starosto mlade sokolske družine je bil izbran brat Andrej Kukec; Priglašenih je 20 telovadcev. Brat Herič je poklonil četi parcelo za sokolsko telovadnico. Ta prelepi čin je zbudil splošno priznanje in navdušeno pohvalo na občnem zboru. V četi se bo v častnem številu udeleževalo učiteljstvo pri Mariji Snežni. Našim dragim bratom na skrajnem braniku naše države krepak: Zdravo!

DRAVINJSKO SOK. OKROŽJE.

Lep sokolski dan v Špitaliču.

Majniškega pešizleta Dravinjskega sokolskega okrožja v nedeljo, 3. maja, so se udeležile vse edince iz okrožja. Edince iz Zgornje Dravinjske doline se je zbralo do 12. ure v Konjicah, iz Sp. Dravinjske doline pa so se zbrale v Ločah in od tukaj odkorakale skupno v Špitalič. Prva skupina je dosegla Špitalič preko hriba ob pol 14. uri, 15 minut pozneje pa je prikorakala druga skupina. Zbralo se je do 14. ure ob slavoloku v Špitaliču do 600 članstva in drugega občinstva po pretežni večini kmetskega sloja. Priručno dobrodošlico je tam želel vsem starešina najagilnejše čete v okrožju, šol. upravitelj br. Berce. Župno upravo je zastopal br. dr. Mejak.

Takoj nato so se pričele tekme četnikov, katere so se udeležile vse čete iz okrožja. Špitalič je postavil dve vrsti, Sv. Jernej eno in Kebelj eno vrsto, Stranice pa je poslalo nekoliko posameznika. Tekme so se vršile v prostih vajah, metanju krogle, skoku u daljino, v teku, u redovnih vajah in v natezanju vrvi. Najbolje se je odrezala vrsta Sv. Jernej, ki je dosegla 180 točk, dočim je dosegla prva vrsta iz Špitaliča 175 točk, druga 134 točk, vrsta iz Kehlja 158 točk, posameznik iz Stranice 31 točk. Pri natezanju vrvi je ostala zmagovalka prva vrsta iz Špitaliča. Rezultati so z ozirom na kratak čas priprave in pa na kratak obostoj posameznih čet zelo zadovoljivi in je pričakovati, da dosežejo čete pri tekmah na okrožnem zletu prav dober uspeh.

Po tekmah, ki jih je vodil okrožni načelnik br. Hmelak in ki so pokazale obnem veliko discipliniranost četnikov, je del občinstva zasedlo do zadnjega kotečka šolske sobe, v kateri je četa Špitalič uprizorila igro »Domen« in to prav zadovoljivo že drugič. Del občinstva pa, ki ni našel več prostora tam, se je zbralo na družabnem sestanku pri br. Bercetju in br. Ambrožu. Izvrstno razpoloženje je dvignilo lepo vreme. Točno ob 18. uri so se edince zbrale k odhodu domov, da s podvo-

jeno silo in z novo pobudo nadaljujejo dosedaj tako uspešno sokolsko delo.

Skromna prireditev okrožja, izvršena brez posebne reklame in predpriprave, je pokazala, da je sokolska ideja v teku zadnjega polletja tudi v Dravinjskem okrožju napravila velikanski napredek, ki se ga more vsak iskren Jugosloven radovati. Obenem pa je pokazala nedeljska prireditev, da je narod v Dravinjski dolini na pravi poti, da ne verjame natolecevanju nasprotnikov Sokolstva in da je istim obrnilo hrbet, držeč se gesla: »Kdor ni znam, je proti nam in kdor je proti Sokolu kraljevine Jugoslavije, ta noče dobrobiti jugoslovenskega naroda in države. Naši nasprotniki bodo sedaj uvideli, da privlačni naše ljudstvo samo resno sokolsko delo in je zanj vablivo, ne pa sramotenje po časopisih, pojedine, godovanja in poklonitve ter slavospevi. Naši kmečki fantje pravilno umevajo sokolska načela bratstva in demokratičnosti in naša gesla: »Ne časti ne slave« ter »Oseba nič, celota vse!«

Nedeljska sokolska prireditev v Spitaliču je predpriprava za veliki sokolski tabor v Konjicah ob priliki okrožnega zleta Dravinjskega sokolskega okrožja na dan 21. junija t. l., za katerega je zletni odbor že pričel z delom.

Župa Skoplje

PREDNJAČKI ISPITI.

Dne 2. i 3. maja o. g. vršili su se prednjački ispiti pred župskom komisijom. Društveni prednjački ispit položila su sledeća braća i sestre: sestra Hoge Terezija (Kreka) i braća: Salispačić Salih (Bukinje), Marković Bogdan

(Bukinje), Mršić Sulejman (Tuzla), Milošević Miloš (Zvornik), Maksimović Predrag (Modrića) i Đurić Maksim (Ugljevik). Svi su položili ispit sa ocenom »sposoban za prednjačkog pomoćnika«. Ispiti su se vršili u Sokolskom domu u Kreki.

Župa Niš

ZUPSKI SLET.

Dne 31. maja, 1. i 2. juna održaće se u Negotinu slet Sokolske župe Niš. Tom prilikom manifestovaće se ovde sokolska ideja i pakazati, da se u Negotinskoj Krajini ponosno vije sokolska zastava, kao što su se i u ratu vijale krajinske pukovske zastave. Nekoliko hiljada snažnih mišica kretaće se kao jedna, a sve za svoj narod, kralja i otadžbinu.

Sokolsko društvo Negotin, od čijeg rada i organizacije najviše i zavisi uspeh sleta, već uvelike vrši pripreme da ova manifestacija sokolske snage, misli i solidarnosti bude bezprekorno izvedena. Posebni odbori uvelike su već razvili svoj rad. Prosvetni odbor vodi propagandni deo sleta, kako bi sva društva u župi, a i izvan nje, bila tačno i na vreme o svemu obavještena.

Već sada se može konstatovati, da će slet posetiti svih 26 župskih društava, koliko ih sada župa ima, a verovatno će biti gostiju i iz Beograda, Kragujevca i Skoplja. Za slet se veoma marljivo spremaju sva društva, a naročito u tehničkom pogledu, kako bi vežbe bile izvedene sa najboljim uspehom. Na sletu će učestvovati također i vojska Negotinskog garnizona sa posebnim vežbama.

Slet će uveličati i dve vojne glazbe, koje će doći iz Niša i Zaječara.

Te će glazbe i na sletištu naizmenice svirati sve sletske vežbe.

Pored prostih vežaba i vežaba na spravama, izvodiće se i laka atletika. Već su određena i naročita takmičarska odelenja u svim društvima, koja će se takmičiti na sletu. Prema svemu se vidi, da će ovogodišnji slet Sokolske župe Niš u Negotinu nadmašiti sve dosadnje švoje sletove i po značaju, a i po broju samih Sokola i gostiju. Negotin će tih dana biti sav sokolski.

Đ. Mrvaljević.

Župa Zagreb

NOVA SOKOLSKA DRUŠTVA U HRV. ZAGORJU.

U nedelju dne 3. o. m. osnovana su nova Sokolska društva u Desiniću i Pregradi. Sokolska župa Zagreb izaslala je svoje delegate braću L. Križa, III. zamenika starešine Saveza SKJ, H. Naglera, tajnika i M. Jankovića, načelnika župe. Obe skupštine otvorio je brat Križ, rastumačio bit sokolske ideje i zanosnim rečima pozvao sve prisutne, da pristupe u sokolsku organizaciju, što svi rado učiniše. Brat Nagler tumačio je pravila, komentirajući važnije stavke i uspoređujući ih sa ustanovama pravila bivših organizacija, dajući svima najpotrebnije upute u organizatornom i administrativnom pogledu, a brat M. Janković uputio je nove načelnike i načelnice u program tehničkog rada naše župe. U jednom i drugom mestu opazilo se veliko zanimanje i puno razumevanje za sokolsku stvar, što je za širenje našega Sokolstva u hrv. Zagorju od eminentne važnosti.

Izaslanci župe pregledali su usput i rad Sokolskog društva Klanjec, dali

potrebne upute sabranom članstvu i naraštaju, te razjasnili današnju sokolsku organizaciju obzirom na prijašnje, u vezi sa Manifestom od 6. januara i Zakonom od 3. oktobra 1929.

Uprava je župe već imenovala predložene društvene uprave i to u Sokolskom društvu Desinić: za starešinu Vjekoslava Slogara, zamenika Zeljka Hohnjeca, prosvetara Franju Pregleja, načelnika Franju Meštrića, zamenika Martina Fiolica, načelnicu Ljubu Iveković, zamenicu Zoru Sorgić, tajnicu dr. Mirjamu Iveković, blagajnika Stanka Bučara; za članove uprave: Oskara Hocha, Josipa Slogara i Vilima Fiolica; revizore: Josipa Hlupića i Viktora Bučara. U Sokolskom društvu Pregradi za starešinu dr. Vladoja Košćica, zamenika ing. Vjekoslava Kiš, prosvetara Ivana Majerić, načelnika Živka Vukasović, zamenika Ivana Zonka, tajnika Stjepana Celec; za članove uprave: Ivana Macan, Ljubomira Petričić, dr. Ignjata Habr, Franju Ostarčević i Zlatka Haki; zamenici Kazimir Makar i Adalbert Horvat; revizori Luka Sertić, Antun Lončar i Blaž Šurina; zamenik dr. Romuald Kaučić.

Načelnik Sokolske župe Zagreb br. Milan Janković držao je kroz prošli tedan predavanja u ženskoj prednjačkoj školi Saveza SKJ u Ljubljani o modernoj ženskoj gimnastici, te je budućim prednjačicama prikazao moderne sisteme gimnastike kako se provode u svim naprednijim državama i oduševio ih za prirodni način provođenja ove gimnastike. — Od 10. do 16. maja o. g. predavati će br. M. Janković istu granu gimnastike za muške članove prednjačke škole Saveza SKJ

u Mariboru, a zamenjivati će ga u načelnikstvu župe br. dr. Bičanić.

SOKOLSKO DRUŠTVO DOBOVA.

Sokolsko društvo Dobova je uprizorilo za sokolsko deco dne 2. in 3. aprila igru »Sirota Jerica«, pravljico v 4 slikah s petjem po glasbi E. Adamiča. Veliki trud, ki ga je imela režiserka sestra Pečnikova z malčki, je zadobil ob uprizoritvi začetni uspeh posebno v moralnem, a tudi v gmotnem oziru. Dolgotrajni aplavz in splošna pohvala sta pričala, da so bili gledalci zelo zadovoljni. S. Rozika Kovačić je s spretnim spremljevanjem na klavirju mnogo pripomogla do tako lepe izvedbe. Sestri Marok Boža in Seneković Milena sta s svojo rutino v petju dosegli, da je deca nastopila pri pevskih točkah sigurno. Brata Jurkas in Zaje Tone sta pokazala, da sta mojstra v dekoriranju. Istotako ima v tem oziru veliko spretnost s. Antolovičeva Cirila. Vsem tem, kakor tudi br. Kovačiću Mihi, ki nam je stavil marsikaj na razpolago, bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Nastop je pokazal, da se s složnim in vztrajnim delom lahko na podeželskem odru uprizori tudi najtežja igra.

Naše društvo je izgubilo v preteklem tednu izvrstno moč na odru in dobro telovadkinjo sestro Katič Cilko, ki se je z omožitvijo preselila v Rajhenburg. Bratje Sokoli so ji ob tej priliki naredili šrangno in se še enkrat poslovili od marljive sestre s primernim nagovorom in drugimi ceremonijami. Ponovno želimo oditi v novem stanu obilo sreče, rajhenburškemu Sokolu pa čestitamo na dobri pridobitvi. Zdravo!

Гранд Хотел „Петроград“

преко пута железничке станице

БЕОГРАД

Sokolsko društvo

Maribor - Matica

proda celotni godbeni materijal za godbo na pihala in sicer 35 instrumentov. Proda se samo kompletno in proti takojšnjemu plačilu. Cene po dogovoru

KLISEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna

ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

NA OTOKU LOPUDU kraj Dubrovnika, otvoren je novi Hotel Pension „Lopud Kuljevan“ sa divnim pogledom na more. Cijena potpunog pensiona sa taksama Din 65.— / Tražite prospekt!

INDUSTRIJA SOKOLSKIH POTREBŠČIN

Branko Palčić Zagreb, Kraljice Marije 6

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Naslov za brzojavke: „Trikotaža“ Zagreb * Telefon interurban štev. 26-77

Izvršujem vse vrste sokolskih potrebščin za javni in zletni nastop vseh oddelkov našega članstva in to točno po predpisih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije. Slike v originalnih barvah predpisanih krojev se nahajajo v knjigi „Organizacija Saveza SKJ“. Zahtevajte cenike in prospekte. — Cene jako zmerne. — Za točno in solidno izdelavo jamčim.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Frančiškanska

ulica 6

TELEFON ŠT. 3397

RAČUN POŠTNE

HRANIL. ŠT. 10.761

priporoča cenj, občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Sokolska knjižnica

počela je izlaziti u nakladi Jugoslovenske Sokolske Matice u Ljubljani

- I. sveska: E. Gangl, O sokolski ideji.
- II. „ Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
- III. „ Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
- IV. „ Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražem.
- V. „ Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.

Svaka knjižica stoji 3 Din

Također dobiju se krasne slike u veličini 67x50 cm: Dr. Miroslav Tyrš, Jindrich Fügner, T. G. Masaryk

Cena svakoj slici 30 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica u Ljubljani, Narodni dom

Skrbite za svojo bodočnost s prihranki, ki Vam bodo največ zalegli, ako jih porabljate za

ZAVAROVANJE ŽIVLJENJA

Zavarujte se pri trdnem jugoslov. in slovanskem zavodu

»SLAVIJA«

Jugoslovenska zavarovalna banka d. d.

Centrala v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split

Prevzema tudi vse druge vrste zavarovanj

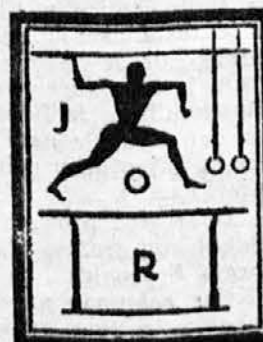
Tvornica gimnastičnega in sportnega orodja

J. Oražem

Dobavitelj Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

Ribnica, Dolenjsko

Izdeluje vse vrste sokolskega telovadnega orodja, opreme za društvene in šolske telovadnice, sportne potrebšćine za lahko atletiko, orodje za letna telovadišća, kopalnišća in vrtove, gugalnice, orodje za deco itd. Prvovrstna in elegantna izdelava, solidna postrežba, zmerne cene. — Ilustrirani cenik brezplačno.

USTANOVLJENA. 1881.

Naručujte knjige, koje izdaje

Jugoslovenska Sokolska Matica,

Ljubljana, Narodni dom.

Za izvršitev modernih portretov ter vsakovrstnih fotografičnih slik, kakor: skupin, povečav, interjerjev itd. se priporoča

Fotografični atelje »VIKTOR«

LJUBLJANA, Knaflijeva ulica štev. 4

(nasproti Narodni tiskarni)

JOS. HAFNER zavod za umjetno vezenje

LJUBLJANA, Prisojna ulica (Tabor)

(Bivši poslovodja firme Meškudla, koja je uslijed smrti vlasnika prestala da radi) Izrađujemo sokolske zastave najjeftinije po našim ili pripisanim nacrtima, obazirajući se na propise SKJ. Molimo, tražite specijalne oferte i nacрте.

A. GOREC

DRUŽBA Z O. Z.

v palači Ljubljanske kreditne banke in Gosposvetska cesta št. 14 — Ljubljana

nudi najceneje: Najboljša kolesa svetovnih znamk, vse potrebšćine za kolesa. Autopneumatiko in automaterijal v najvećji izbiri. — Šivalne stroje v najboljši kakovosti. — Prodaja tudi na obroke. — Društva popust.

V drugem letniku naše odlične zbirke

DOBRA KNJIGA

je izšla pravkar druga publikacija:

K. V. Raisa krasen roman

ZATON

v avtoriziranem prevodu Dr. Ferda Kozaka.

Kot nalašč je prišla ta sočna slika iz češkega pogorja — polna toplih barv in naše krvi —, da bi se njena lepota tem bolj odbijala od mrzle sivine romanov germanskih literatur, s katerimi je naš knjižni trg zadnje čase preobložen.

Opojni vonj in mehak dih srečnih domačij, težke skrbi in grozo obupa starosti občutite, ko čitate ta roman, ki slika z robotami, bolestmi in radostmi bogato prepreženo življenje zapadle gorske vasi, v katerega ospredju se vije kot vodilni motiv življenski zaton župnika, ki je zvezan s svojim ljudstvom v pravi krščanski ljubezni.

Ne samo vsebina, tudi oprema knjige je odlična in se prišteva k najboljšim, ki so izšle pri nas.

Prva publikacija »Dobre knjige«

Dr. Loranda

STARANJE

prav tako krasno opremljena, je imela izreden uspeh in je razbrana. Novi naročniki jo zato dobijo v II. enako lepi izdaji.

V tem spisu razlaga svetovnoznani zdravnik, kaj je pravzaprav staranje in kako se ga moremo najuspešneje obvarovati.

Poglavja, kakor:

Predčasno staranje kot posledica sprememb v krvnih žlezah: v ščitni žlezi, spolnih žlezah itd.

Vpliv krvnih žlez na našo zunanost ter na presnavljanje.

Prednosti in škodljivosti alkohola.

Vpliv spolnih žlez na življensko moč in na dolgo življenje.

Spoznanje prvih znakov poapnenja žil in njih zdravljenje.

Kako se ubranimo pri poapnenju žil nagle in predčasne smrti.
Prezgodno staranje žen.

Kako zabranimo nastajanje visečega in tolstega trebuha in kako ga zdravimo.

Deset glavnih vzrokov prezgodnje smrti

in druga povejo, kako naj usmerimo svoje življenje, da ga ohranimo sebi in svojem čim dalje.

Tretja knjiga

Prof. Janka Orožna

OPIS ČEHOSLOVAŠKE REPUBLIKE

je v tisku.

Opremljena bo bogato s slikami na finem kartonu, priložena ji bo velika (47 × 60 cm) večbarvna mapa ČSR, krasno bo vezana in vložena v kartonasto kaseto, kakor vse naše knjige. — Ta jedrnat spis našega odličnega znanstvenika plastično predočuje življenje in delo v bratski republici.

V poletju bo sledila četrta in zadnja knjiga II. letnika —

Emil Treval:

MOČNEJŠI OD LJUBEZNI

(Avtorizirani prevod Dr. Ferda Kozaka).

Purpur njenih platnic bo vseboval življensko tragedijo mlade žene vsemogočnega, že postarnega rudniškega ravnatelja, ki je vanjo blazno zaljubljen in ji vendar pušča vso prostost življenja razvajene in uspehov željne eksaltiranke, dokler nekaj, kar je močnejše od ljubezni, neusmiljeno ne poseže vmes...

* Če še niste naročnik teh štirih krasnih, vsebinsko prvovrstnih in luksuzno opremljenih knjig, Vam nudimo priliko, da jih dobite namesto za tržno ceno 300.— Din po **znižani ceni 180.— Din**, plačljivi v 9. zaporednih mesečnih obrokih po 20.— Din, začeni takoj. Naročiti pa jih morate čim prej po priloženi priglasnici. Pozneje te plačilne ugodnosti ne bo.

Takoj, ko prejmemo Vašo naročilnico, boste dobili po pošti obe krasno vezani knjigi: Dr. Lorand »Staranje« in pa Raisov roman »Zaton«. — »Opis Čehoslovaške republike« Vam bo poslan v kratkem, »Močnejši od ljubezni« pa v poletju t. l.

Zato ne odlašajte, izrežite sledečo naročilnico, vtaknite jo v kuverto, naslovite na Umetniško propagando, odpravištvu Loka pri Zid. mostu, kuverto frankirajte s 25 parami in oddajte takoj na pošto!

Umetniški propagandi, odpravništvo

Loka pri Zidanem mestu.

Podpisani se priglašam za odjemalca II. letnika Vaše zbirke zabavnega in poučnega branja »Dobra knjiga« za **znižano ceno Din 130.—**, ki jo bom plačal v 9. zaporednih, mesečnih obrokih po Din 20.— S plačevanjem pričnem takoj. Publikacije te zbirke, vezane v moderno desinirano, luksuzno platno in vložene v kartonaste kasete, in sicer Dr. Lorand »Staranje« in Rais »Zaton« mi pošljite s položnicami takoj, Orožen: »Opis Čehoslovaške republike« in Treval: »Močnejši od ljubezni« pa kakor hitro izidejo. — Dostavite mi jih po pošti kot navadno tiskovino (priporočeno tiskovino). Poštino povrnem.

Datum:

Podpis in natančen naslov:

Česar ne želite, črtajte!

Knjige so Vaša last, dokler niso plačane.

Naročilo je ne reklicno. Plača in toži se v Ljubljani.

T u o d r e ž i t e !

Kaj je „DOMAČI VEDEŽ“?

V 24 zvezkih, ki izhajajo zdaj v mesečnih presledkih, bo to **rodbinski leksikon**, ki Vas bo seznanjal v abecednem redu z vsemi zadevami, ki se tičejo življenja v rodbini in družbi. **Dajal Vam bo pouk** v lahkoumljivih razpravah na temelju mnogoletnih izkušenj ter ne bo štedil z navodili in nasveti za praktično uporabo. **Bo to knjiga, ki jo boste iz vseh največkrat jemali v roko, dokler boste živeli.**

Karkoli boste potrebovali vedeti v dnevnem življenju, na vse boste dobili v njem odgovor in nasvet. »Domači vedež« bo torej govoril o: zdravstvu, zdravilnih domačih sredstvih — prvi pomoči pri nezgodah — prehrani v rodbini — materinstvu in vsem, kar je s tem v zvezi — vzgoji — lepem vedenju v vseh položajih — družabnih stikih — družabnih prireditvah — etičnih vprašanjih — religiji — morali — pravnih vprašanjih — razmerju moža do žene — ločitvi zakona — razporoki — poklicih — službah — razmerju službodajalca do delojemalca in nasprotno — prednostih pridobitnih poklicev — šolanju v dosego raznih poklicev — gospodinjskih delih z ozirom na največjo praktičnost — posebnostih domače in tuje kuhinje — hranilih in njih ponarejanju — zidanju hiš — opremlenosti stanovanj — umetnostnem čutu pri urejevanju domačije — okrasnih sobnih in vrtnih rastlinah — obdelovanju zemlje in živinoreji — obrti in trgovini — itd., itd.

Če še niste naročnik te vsaki rodbini in vsakemu posamezniku najbolj potrebne poučne in vzgojne publikacije, izkoristite našo ugodno ponudbo za naročbo in **odpošljite naročilnico takoj.**

Da si »Domačega vedeža« nabavi lahko vsak, tudi manj premožni poedinec, ga izdajamo v zvezkih po 32 strani vsebine velikega formata (18 × 26.5 cm). Do zdaj je izšlo 8 snopičev. Celotno delo bo tvorilo po izidu knjižnico zase, katera Vam bo služila v vseh življenjskih prilikah bolje od zvestega prijatelja.

Vsak zvezek velja 25.— Din, ki jih lažje izdaste sproti mesečno kot pa plačate celo publikacijo naenkrat.

Poleg plačilnih ugodnosti ne preglejte brezplačne premije, ki jo dobijo naročniki »Domačega vedeža«, če se naročijo po spodnji naročilnici. — Ta brezplačna premija obsega sledeče knjige v prodajni ceni 275.— Din :

1. Henrik Smrekar: Črnovojnik. Ilustrirano. Vez. (Humorističen popis vojakovanja avtorja.)	lepote z naravnimi sredstvi.
2. Milčinski: Suha roba. Ilustrirano. Vez. (Najboljše ribniške anekdote.)	8. Nemo: Veseli anekdotar. Broširano. Zbirka najboljših dovtipov in zgodbic.
3. Pugelj Milan: Črni panter. Novele. Broš.	9. Ing. Nemo: Kaj je radiotelefoni-ja? Broš.
4. Golar: Sto let slov. lirike. Broš.	10. Dr. Zahoř: Spol, ljubezen, materinstvo. Vez. Za deklice okrog 14 let. Vzgojna knjižica, ki nadomesti najbolj obzirni pouk mater.
5. Albrecht Fr.: Pesmi življenja. Vez.	11. J. S. Machar: Strup iz Judeje. Pesnitve. Broš.
6. Valois: Heptameron. Novele. Broš.	12. J. S. Machar: Konfesije literata. Proza. Broš.
7. Dr. Montfleury: Moderna kozmetika. Broš. Negovanje in varovanje	

Izpolnite, izrežite, vtaknite v kuverto in pošljite na Umetniško propagando odp. Loka pri Zid. mostu.

NAROČILNICA.

Umetniški propagandi, odpravnštvo

Loka pri Zidanem mostu.

Priglašam se obvezno za odjemalca celotnega dela »Domači vedež«, ki izhaja v zvezkih po 32 strani vsebine, oblike 18 × 26.5 cm in prosim, da mi zvezke po izidu pošiljate, že izišle pa takoj določite.

Plačam: po prejemu vsakega zvezka 25.— Din
(osem zvezkov, ki so že izšli in stanejo 200.— Din pa odplačam v zaporednih mesečnih obrokih po 15.— Din).

Kot brezplačno premijo mi pošljite skupino 12. knjig, ki jih navajate v Vaši ponudbi. Poštino povrnem.

Do popolnega plačila naročnine ostanejo knjige in »Vedež« Vaša last. Plača in toži se v Ljubljani.

Datum:

Podpis in natančen naslov:

Velja za brezplačno premijo!

Tisti naročniki, ki navedene knjige že posedujejo in premije ne žele, bodo plačali Vedeža po subskripcijski ceni 20.— Din za zvezek.